

Per spoor van de Méditerranée naar de Alpen

Train à Grande Vibration

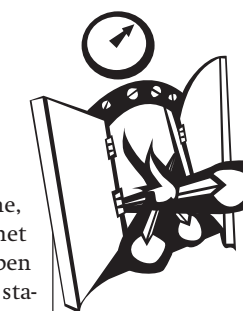
Van de minikini's aan de Côte d'Azur naar een kuuroord op een bevroren Alpentop:

REIZEN Magazine waant zich in een aflevering van 's Werelds Mooiste Treinreizen. Boemelend in de Train des Pignes van Nice naar Digne.

TEKST EN FOTOGRAFIE: SANDER GROEN

Het station trilt op zijn grondvesten als een minitrein met welgeteld één coupé zich op een zonnige zaterdagochtend in beweging zet. De conducteur blaast op zijn fluit, de machinist hangt aan de misthoorn en de dieselmotor spuugt vette zwarte rookwolken uit; Nice zal weten dat weer een Train des Pignes uitrukt. Van de minikini's aan de Méditerranée gaat het van tsjoeketsjoek naar een bevroren kuuroord in de Franse Alpen. Nice ligt achter ons, de Var komt langszij en de eerste besneeuwde bergtoppen zijn in zicht. Het eerste stuk is plat en saai, maar lang duurt dat niet. De trein gaat recht op zijn doel af: De Grote Klim. In ruim drie uur overbrugt de Train des Pignes een hoogteverschil van duizend meter, via duizelingwekkend hoge boogbruggen, kilometerslange tunnels en rakelings langs rotswanden en ravijnen. Bij La Vésubie gaat de trein voor het eerst de bocht om en dat blijft zo. Ieder gehucht, zelfs een pretpark bij

Nice en de golfbaan bij Digne, heeft zijn eigen halte. Dorpen met pakweg honderd inwoners hebben een heus station, compleet met stationsgebouw uit het fin de siècle en een even oude *chef de gare* met snor. Behalve het fotogenieke houten station van Villars-sur-Var; dat is nu een restaurant met terras op het perron, huisgemaakte pasta en zoetigheid uit eigen chocolaterie. Viermaal daags rijdt de Train des Pignes. Wil je onderweg nog eens uitstappen, dan moet je vroeg op – stipt om 6:42 uur vertrekt de eerste trein. Maar ik heb het de avond tevoren bont gemaakt in Nice en neem die van negen uur. Vanuit de trein vang ik een glimp op van Villars: een parmantig *village perché* op minstens een halfuur klimmen boven de Var. In hetzelfde tijdsbestek boemelt de trein de Haute Provence in, op naar Entrevaux. Mijn oogbollen vallen uit hun kassen zodra ik uitstap. Entrevaux is een van *Les plus beaux villages de France* en zo is het maar net.

Treifeiten

Traject: 151 km
Reistijd Nice-Digne: 3 uur en 12 minuten
Gemiddelde snelheid: 46,5 km/u
Laagste punt: 22 m
Hoogste punt: 1022
Tunnels: 25
Bruggen en viaducten: 38
Stations en haltes: 70

Links: het station van Entrevaux, halverwege de treinreis op 500 meter hoogte

REIZEN.NL

Alle genoemde sites in het blad zijn rechtstreeks via onze site aan te klikken.

WWW.REIZEN.NL

Vergeet Nice niet!

Op www.reizen.nl kunnen REIZEN

Magazine-abonnees gratis het stadspportret Nice (R12/2002) downloaden.

Klik op 'extra voor abonnees'.

Middeleeuwse huisjes zijn bijeengepakt binnen de vestingmuur, met als enige doorgang de *Porte Royale* en hoog erboven op een rotspunt een imposante citadel van Vauban, bouwmeester van de Zonnekoning.

Pek en veren

De citadel lonkt. In mijn ooghoeken flitsen dorpsplein Le Planet en de dorpskathedraal voorbij, maar ik wil naar boven. Dat valt niet mee; de sneeuwrens passeerden we bij Touët en ondanks de felle zon is de helling spekglad opgevroren. Veel zweet en een half uur later stuit ik boven op de volgende barrière. Vroeger ging het met pek en veren, nu worden bezoekers buitengehouden met een stalen tourniquet.

Drie euro entree graag, zegt een bordje naast een geldsleuf, en wel contant, want wisselen kan alleen beneden in het dorp. Ik keer mijn portemonnee om en loop even later langs de paradeplaats, kapel en een kluit macabere kerkers naar de achterdeur met ophaalbrug, die leidt

naar een uitgestrekt berggebied met wandelpaden.

Wandelen komt later; beneden moeten de knappe kerk en krappe dorpsstraten verkend worden. De *crêperie*, *sandwicherie* en *bar-snack* zitten allemaal op slot – het toeristenseizoen moet nog beginnen – en dus stap ik rammelend in de *Train des Pignes*, die perfect op tijd voorrijdt. De trein zit vol Provençalen die hem gebruiken als praktisch vervoermiddel van A naar B. Myriam, een blond meisje van pakweg 25 uit Nice, zoekt haar oma op in Digne en de 20-jarige Raoul gaat naar zijn vriendin op een boerderij 'in het midden van nergens'. De conducteur kent zijn pasagiers bij naam en wisselt met hen de laatste roddels uit. Het is een goedelijke boel.

Loop-de-loop

Dit is misschien wel Europa's leukste treintje, maar toeristen zijn er niet. Dat zal aan het seizoen liggen, want een gebrek aan continuïteit kan het niet zijn – de *Train des Pignes*

rijdt al 114 jaar. In 1861 was er een plan en precies dertig jaar later, op 14 augustus 1891, vertrok feestelijk de eerste trein. Snel ging het niet: alleen al de *lousy* 48 kilometers van Puget naar Saint-Martin kostten de stoomtrein zesentwintig uur.

De aanleg van het spoor was een monsteroperatie. Tientallen tunnels en bruggen moesten er komen. Aan de langste tunnel, drieënhalve kilometer onder de Col Saint-Michel door, hakten vierhonderd man zich twee jaar lang een breuk. Ingenieuze trucs werden uitgehaald om grote hoogtevverschillen te overbruggen. Er kwam smalspoor van nog geen meter breed, zodat de trein driemaal krappere haarspeldbochten kon nemen dan met normaal spoor mogelijk was geweest.

Een heuse achtbaan ligt er bij Le Fûgeret. In twee *loops* klimt de trein in één klap honderd meter omhoog. Wij kunnen het goed zien, want vlak voor het haarspeldencomplex zet onze machinist de trein stil. Het boemeltje heeft geen puf meer.

Entrevaux, een van *Les plus beaux villages de France*, aan de spoorlijn, ontdooit in april

Uitgeladen worden we, om te wachten op de trein uit Digne. De lucht betreft en het koelt af, maar niemand klaagt. De conducteur houdt de stemming erin met een sneeuwballengevecht, maar al snel komt onze aansluiting met kloekke snelheid door de haarspelden naar beneden. De uitgebluste trein wordt bedankt en wij gaan met een vrolijk vaartje de achtbaan in.

Meters sneeuw

Saint-André-les-Alpes is mijn tweede uitstap. Een populair alpendorp, met eersteklas skipistes, het Parc National de Mercantour en de Gorges du Verdon voor de deur. 's Zomers komen hordes toeristen delta-vliegen en langs het Lac de Castillon maak je wandelingen met puik panorama's. Maar nu even niet. Het is maart en er ligt twee meter sneeuw. Bij het Office de Tourisme informeer ik naar wat ik dan kan doen. 'In Saint-André?', vraagt de VVV-dame. Het blijft stil. 'Als u linksaf gaat, komt u op het plein. Daar is de kerk. Maar die is dicht.' Drie rondjes om de kerk later is de conclusie getrokken: ik heb drie uur in een lelijk en koud alpendorp waar niets te doen is. Naast de kerk is het Café du Commerce wél open. De dorpelingen lezen er hun *La Provence* bij borrels en Gauloises, ik zoek een barkruk en het gezelschap van een *café au lait* en een *croque monsieur* op. Na nog wat koffies zet de kastelein een *Génépy des Alpes* voor mijn neus, uit zijn eigen clandestiene stokerijtje. Iedere lente gaan zijn stamgasten eropuit om alpenbloempjes te plukken. Ik ben meteen weer warm.

Om zeven uur luidt de kerkklok en wandel ik terug naar het station. Het is donker geworden en zonder meeslepemde panorama's lijkt de *Train des Pignes* bijna een saaie NS-trein. In drie kwartier kachelen we naar het eindpunt: Digne-les-Bains. In het *grandste* hotel van de stad is de ontvangst warm. Le Grand Paris huist in een 17de-eeuws klooster, vertelt mevrouw Ricaud trots. Elke kamer is anders. Ik krijg vier ouder-

wetse zware sleutels mee, zodat ik zelf kan kiezen. Ik val voor een ruime en erg roze kamer. Sinds de belle époque is hier niets veranderd; het Grand Paris is een tijdscapsule van de charmantste soort.

De lucht is krokant op het dak van de Franse Alpen. In het kuurhuis aan de rivier Eaux-Chaude wordt ouderwets gekuurd. Het water dat oborrelt uit acht hete bronnen is rijk aan zwavel en calcium en dat trekt kwakkelaars uit heel Frankrijk. Voor een relaxmassage moet je hier niet wezen, want het modewoord *wellness* zegt ze niets in deze kruisbestuiving van zwembad en ziekenhuis.

Gewiebel van jewelste

Voor Provençaalse begrippen is Digne-les-Bains met 15 duizend inwoners een metropool. Van alles te doen, maar vanmiddag vertrekt de trein naar Nice alweer. Ik beperk me tot het middeleeuwse centrum met een gedenksteen die memoreert dat Napoleon hier ooit een middagdut van drie uur deed.

Mijn *Train des Pignes* komt te vroeg en gaat in één ruk van Digne naar Nice. Eigenlijk wel zo lekker. Ik stop mijn reisgids en camera weg, zak onderuit en geniet.

Een mooie terugreis wordt het, maar door het smalle spoor ook een rit vol gewiebel en gewieg. Raoul, die na het weekend bij zijn vriendin op de boerderij ook op de terugweg is, zou het gewend moeten zijn. Maar als hij een slok cola neemt, gaat de inhoud van het blikje over zijn T-shirt. Raoul kan er wel om lachen: 'Wij hebben hier onze eigen TGV. De *Train à Grande Vibration*.' © ▶

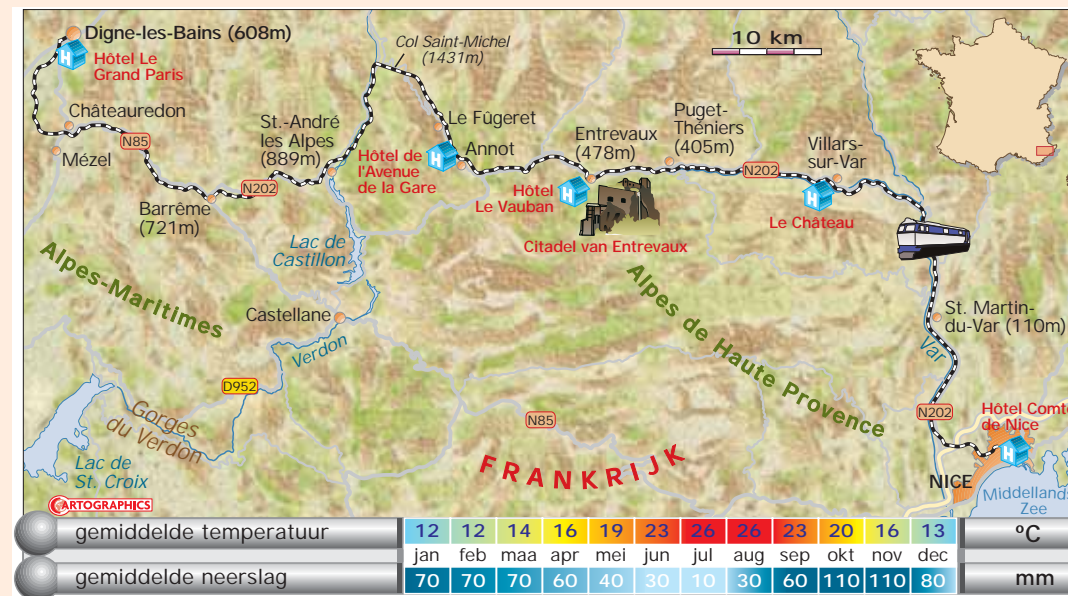
Foto linksonder: Olijven op de dinsdagmarkt in Digne-les-Bains. Daarnaast: Tijdens een stop bij Le Fûgeret houdt de conducteur de stemming erin met een sneeuwballengevecht

Train des Pignes à Vapeur

Een stoomtrein met gerestaureerde wagons uit 1892 rijdt op zondagen van mei tot oktober van Puget-Théniers naar Annot. Vertrek om tien uur, maar al om vier uur 's morgens stookt de machinist de ketel op. Zes ton water heb je niet zomaar aan de kook.

Train des Pignes **Praktisch**

DE TREINREIS

Een enkele reis Nice-Digne kost € 17,65. De Train des Pignes vertrekt vanuit het Gare des Chemins de Fer de Provence, Rue Alfred Binet, Nice, tel. 0033-4-9703 8080, www.trainprovence.com. Pik even de *Horaires* op met vertrektijden per station en een routekaartje.

REISTIJD

De trein rijdt het hele jaar, maar buiten het toeristenseizoen (april

tot oktober) houden veel hotels en restaurants winterslaap.

REISDUUR

Ideaal is een lang weekend: op dag één de heenreis met tussenstops, dag twee in Digne-les-Bains en op dag drie in etappes terug.

ACCOMMODATIE

Nice: Hôtel Comté de Nice** is betaalbaar en kijkt uit op het station; ideaal voor vroege vogels die de eerste trein willen halen. 2-pk v.a. € 50,

Rue de Dijon 29, tel. 0033-4-9388 9456, www.hotelcomtedenice.com.

Villars: Le Château, 2-pk va. € 95, tel. 033-4-93057010, www.chateaud-esperon.com. **Entrevaux:** Hôtel Le Vauban**, 2-pk va. € 35, tel. 0033-4-93054240. **Annot:** Hôtel de l'Avenue de la Gare**, 2-pk va. € 50, tel. 0033-4-92832207, www.hotel-avenue.com. **Digne:** Hôtel Le Grand Paris****, 2-pk va. € 80, Boulevard Thiers 19, tel. 0033-4-92311115,

www.hotel-grand-paris.com.

ETEN EN DRINKEN

Villars: Auberge Alp'Azur in het voormalige station. **Puget-Théniers:** winkeltjes, terrassen en zelfs een supermarkt. **Annot:** stationsrestauratie en terrassen onder de platanen. **Le Fûgeret:** kruidenier en een handvol terrassen. **Saint-André:** een bistro en de onmiskenbaar Provençaalse dorpskroeg. **Barrême:** restaurant de la Gare met terras onder de wijnranken. **Digne:** Brasserie Le France voor Provençaalse kost.

WANDELEN

Vanuit veel dorpen zijn mooie wandelingen te maken van een uur tot een hele dag. Zie de website *Beyond Provence* hieronder.

BOEK

Le Siècle du Train des Pignes, mooi koffietafelboek vol foto's en geschiedenis, maar prijzig en dus alleen voor fans. 320 pag., ISBN 2903310904, € 64,60 bij www.fnac.com.

INFORMATIE

Maison de la France, Amsterdam, tel. 0900-112 2332 (50cpm), www.franceguide.com/nl.

INTERNET

© www.beyond.fr/sites/pignes.html Beyond Provence, Engelstalige pagina over de Train des Pignes met tips voor terrassen, picknickvelden, wandelingen en uitstapjes.

OORDEEL VAN DE AUTEUR

'Als de Côte d'Azur je even te snobistisch wordt is de Train des Pignes een prettige panoramische trip. Dat het geen toeristenfuik is, maar een echte lijntrein met vooral Provençalen, maakt het extra leuk. Een superboemell!'

Plus: Punctueel treintje © Prachtig uitzicht © Mooie dorpen © Begin- en eindpunten met veel te doen © Overnachten voor een habbekrats
Min: Buiten het seizoen bijna alles gesloten © Goed weer is erg belangrijk © Valt het dorp tegen, dan zit je er een paar uur vast.